Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

18 iulie 2013 *

„Rețele și servicii de comunicații electronice — Directiva 2002/20/CE — Articolul 12 — Taxe administrative impuse întreprinderilor din sectorul în cauză — Reglementare națională prin care operatorii de comunicații electronice sunt supuși la plata unei taxe destinate să acopere costurile de funcționare ale autorităților naționale de reglementare”

În cauzele conexate C-228/12-C-232/12 și C-254/12-C-258/12,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italia), prin deciziile din 22 februarie 2012, primite de Curte la 14 mai 2012 (cauzele C-228/12-C-232/12) și la 24 mai 2012 (cauzele C-254/12-C-258/12), în procedurile

Vodafone Omnitel NV (C-228/12, C-231/12 și C-258/12),

Fastweb SpA (C-229/12 și C-232/12),

Wind Telecomunicazioni SpA (C-230/12 și C-254/12),

Telecom Italia SpA (C-255/12 și C-256/12),

Sky Italia srl (C-257/12)

împotriva

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-228/12-C-232/12, C-255/12 și C-256/12),

Commissione di Garanzia dell'Attuazione della Legge sullo Sciopero nei Servizi Pubblici Essenziali (C-229/12, C-232/12 și C-257/12),

Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-230/12)

cu participarea:

Wind Telecomunicazioni SpA (C-228/12, C-229/12, C-232/12, C-255/12-C-258/12),

Telecom Italia SpA (C-228/12, C-230/12, C-232/12 și C-254/12),

Vodafone Omnitel NV (C-230/12 și C-254/12),

* Limba de procedură: italiana.

Fastweb SpA (C-230/12, C-254/12 și C-256/12),

Television Broadcasting System SpA (C-257/12),

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul E. Jarašiūnas (raportor), președinte de cameră, și domnii A. Ó Caoimh și C.-G. Fernlund, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Vodafone Omnitel NV, de M. Libertini și de V. Cerulli Irelli, avvocati;

— pentru Fastweb SpA, de G. Nava, de F. Pacciani și de V. Mosca, avvocati;

— pentru Wind Telecomunicazioni SpA, de G.-M. Roberti, de S. Fiorucci, de B. Caravita Di Torito, de I. Perego și de M. Serpone, avvocati;

— pentru Telecom Italia SpA, de F.-S. Cantella, de F. Cardarelli și de F. Lattanzi, avvocati;

— pentru Sky Italia srl, de O. Grandinetti și de R. Mastroianni, avvocati;

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de A. De Stefano, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul belgian, de J.-C. Halleux și de T. Materne, în calitate de agenți;

— pentru guvernul olandez, de M. Bulterman și de C. Wissels, în calitate de agenți;

— pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, în calitate de agent, asistat de S. Gonçalves do Cabo, advogado;

— pentru Comisia Europeană, de E. Montaguti și de L. Nicolae, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 12 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) (JO L 108, p. 21, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 183).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a 10 litigii între Vodafone Omnitel NV, Fastweb SpA (denumită în continuare „Fastweb”), Wind Telecomunicazioni SpA, Telecom Italia SpA și Sky Italia srl, pe de o parte, și Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Autoritatea de Supraveghere în Domeniul Comunicațiilor, denumită în continuare „AGCOM”), Presidenza del Consiglio dei Ministri (Președintele Consiliului de Miniștri), Commissione di Garanzia dell'Attuazione della Legge sullo Sciopero nei Servizi Pubblici Essenziali (Comisia destinată să garanteze aplicarea legii privind greva în serviciile publice esențiale) și Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministerul Economiei și Finanțelor) pe de altă parte, având ca obiect anularea unor decizii prin care se impune o contribuție operatorilor care furnizează servicii sau rețele de comunicații electronice în vederea acoperirii tuturor costurilor autorității naționale de reglementare (denumită în continuare „ANR”) care nu sunt suportate de bugetul statului membru.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentul (30) al Directivei privind autorizarea precizează următoarele:

„Furnizorilor de servicii de comunicații electronice le pot fi impuse taxe administrative în vederea finanțării activităților [ARN] în domeniul gestionării sistemului de autorizare și al acordării dreptului de utilizare. Aceste taxe sunt limitate la acoperirea costurilor administrative efective aferente activităților în cauză. În acest sens, ar trebui să se asigure transparența în ceea ce privește veniturile și cheltuielile [ARN] prin intermediul unui raport anual privind valoarea totală a taxelor colectate și a costurilor administrative înregistrate. Astfel, întreprinderile pot verifica dacă taxele și costurile administrative sunt echilibrate.”

4 Articolul 12 din această directivă, intitulat „Taxe administrative”, are următorul cuprins:

„(1) Orice taxă administrativă impusă întreprinderilor care furnizează un serviciu sau o rețea în cadrul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare:

(a) acoperă, în total, numai costurile administrative aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la articolul 6 alineatul (2), care pot include costuri pentru cooperare, armonizare și standardizare internațională, analize de piață, monitorizarea conformității și alte controale de piață, precum și cheltuieli aferente lucrărilor de reglementare ce implică elaborarea și aplicarea legislației secundare și a deciziilor administrative, precum deciziile privind accesul și interconectarea și

(b) este impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, astfel încât să se reducă la maximum costurile administrative suplimentare și taxele inerente.

(2) Atunci când [ARN] impun taxe administrative, acestea publică o prezentare anuală a costurilor administrative și a valorii totale a taxelor percepute. Ajustările necesare se efectuează luând în considerare diferența dintre valoarea totală a taxelor și costurile administrative.”

Dreptul italian

5 Articolul 2 alineatul 38 din Legea nr. 481 privind normele în materie de concurență și reglementarea serviciilor de utilitate publică – Instituirea autorităților de reglementare a serviciilor de utilitate publică (legge n. 481 – Norme per la concorrenza e la regolazione dei servizi di pubblica utilità – Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità) din 14 noiembrie 1995 (GURI nr. 270 din 18 noiembrie 1995) prevedea că autoritățile independente erau finanțate în parte prin prelevarea unei

sume aferente unei poziții speciale din bugetul statului, iar, în ceea ce privește diferența, printr-o contribuție, al cărei cuantum nu putea depăși 1 ‰ din veniturile din ultimul exercițiu financiar, plătită de operatorii care furnizează serviciul respectiv. Cuantumul acestei contribuții și modalitățile de plată a acesteia erau stabilite prin decrete ministeriale adoptate în acest scop în fiecare an.

6 Articolul 6 alineatul 2 din Legea nr. 249 de instituire a Autorității de Supraveghere în Domeniul Comunicațiilor și a normelor privind sistemele de telecomunicații și de radioteleviziune (legge n. 249 – Istituzione dell'Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo) din 31 iulie 1997 (GURI nr. 177 din 31 iulie 1997) a amintit în mod expres regimul de contribuție deja prevăzut pentru celelalte autorități și, în plus, a stabilit posibilitatea de a utiliza acest instrument pentru a institui, dacă este necesar și conform unor criterii care țin cont de costurile activității, o remunerație pentru serviciile furnizate de AGCOM în temeiul legii, inclusiv ținerea registrelor de operatori.

7 Decretul legislativ nr. 259 de instituire a Codului comunicațiilor electronice (decreto legislativo n. 259 – Codice delle comunicazioni elettroniche) din 1 august 2003 (GURI nr. 214 din 15 septembrie 2003) a desemnat AGCOM drept ANR.

8 Articolul 12 alineatul (1) din Directiva privind autorizarea a fost transpus în dreptul italian prin articolul 34 alineatul 1 din Codul comunicațiilor electronice menționat, care are următorul cuprins:

„Pe lângă contribuțiile prevăzute la articolul 35, întreprinderilor care furnizează rețele sau servicii în cadrul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare li se pot impune taxe administrative care să acopere numai costurile administrative globale aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la articolul 28 alineatul 2, care pot include costurile pentru cooperare, armonizare și standardizare internațională, pentru analize de piață, pentru monitorizarea conformității și pentru alte controale de piață, precum și cheltuielile aferente lucrărilor de reglementare ce implică elaborarea și aplicarea legislației secundare și a unor decizii administrative, precum decizii privind accesul și interconectarea. Taxele administrative sunt impuse fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, astfel încât să se reducă cât mai mult costurile administrative suplimentare și taxele inerente."

9 Dreptul italian face distincție între taxele administrative privind exercitarea unor atribuții decizionale, care țin de competența ministero per lo Sviluppo Economico (Ministerului Dezvoltării Economice), și contribuția operatorilor destinată să acopere costurile activității de reglementare legate de sistemul autorizațiilor generale, exercitată integral de AGCOM.

10 Reglementarea unei contribuții în favoarea autorităților independente (printre care AGCOM) a fost modificată prin Legea nr. 266 privind dispoziții pentru formarea bugetului anual și multianual al statului (Legea finanțelor pentru anul 2006) [legge n. 266 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2006)] din 23 decembrie 2005 (GURI nr. 302 din 29 decembrie 2005, denumită în continuare „Legea nr. 266/2005").

11 Articolul 1 alineatul 65 din Legea nr. 266/2005 prevede:

„Începând din anul 2007, cheltuielile de funcționare [...] ale [AGCOM] sunt finanțate de piața pe care este competentă, în ceea ce privește partea neacoperită de finanțarea de la bugetul statului, conform modalităților prevăzute de normele în vigoare, iar cuantumul contribuției stabilit prin decizia fiecărei autorități, cu respectarea limitelor maxime prevăzute de lege, este plătit direct aceleiași autorități."

12 Articolul 1 alineatul 66 din Legea nr. 266/2005 prevede:

„În cadrul primei aplicări, pentru anul 2006, cuantumul contribuției care trebuie plătit de operatorii care își desfășoară activitatea în sectorul comunicațiilor [...] este stabilit la 1,5 ‰ din veniturile rezultate din ultimul bilanț aprobat înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi. Pentru anii următori, [AGCOM] poate eventual varia cuantumul și modalitățile contribuției conform alineatului 65, în limita maximă de 2 ‰ din veniturile rezultate din bilanțul aprobat anterior adoptării deciziei."

13 Cuantumul și modalitățile contribuției prevăzute la articolul 1 alineatul 66 din Legea nr. 266/2005 au fost stabilite anual prin deciziile AGCOM care urmează, și anume Decizia nr. 110/06/CONS pentru anul 2006, Decizia nr. 696/06/CONS pentru anul 2007, Decizia nr. 604/07/CONS pentru anul 2008, Decizia nr. 693/08/CONS pentru anul 2009, Decizia nr. 722/09/CONS pentru anul 2010, Decizia nr. 599/10/CONS pentru anul 2011 și Decizia nr. 650/11/CONS pentru anul 2012.

14 Reglementarea în materie a fost ulterior completată prin articolul 2 alineatul 241 din Legea nr. 191 privind dispoziții pentru formarea bugetului anual și multianual al statului (Legea finanțelor pentru anul 2010) [legge n. 191 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2010)] din 23 decembrie 2009 (GURI nr. 302 din 30 decembrie 2009), care a prevăzut transferul unei părți din sumele percepute de AGCOM către celelalte autorități administrative independente naționale.

Litigiile principale și întrebarea preliminară

15 Din anul 1996, operatorii care oferă un serviciu de utilitate publică în Italia datorează o contribuție obligatorie pentru costurile operaționale ale autorităților de control al acestor servicii. Operatorii care furnizează servicii de comunicații electronice sau o rețea de comunicații electronice intră de asemenea sub incidența acestei reglementări.

16 Obligația de plată a unei contribuții de către operatorii din sectorul comunicațiilor electronice, destinată funcționării autorităților de reglementare a serviciilor de utilitate publică, a fost introdusă prin Legea nr. 481/1995 din 14 noiembrie 1995. În urma unei modificări a acestei legi intrate în vigoare din anul 2007, costurile operaționale ale autorităților de control precum AGCOM care nu sunt suportate de bugetul de stat sunt acoperite de operatorii din sectorul care se află în competența acestor autorități. Cuantumul acestei contribuții este stabilit printr-o decizie a autorității în cauză, în limita unei valori maxime legale de 2 ‰ din cifra de afaceri a operatorilor menționați. Contribuția este plătită direct AGCOM.

17 În acest cadru, AGCOM are competența să stabilească cuantumul și modalitățile contribuției prin acte cu caracter administrativ care trebuie supuse aprobării președintelui Consiliului de Miniștri.

18 Ulterior, alte dispoziții au fost introduse prin Legea nr. 191 din 23 decembrie 2009 privind dispoziții pentru formarea bugetului anual și multianual al statului (Legea finanțelor pentru anul 2010), care, în primul rând, a redus și mai mult partea de finanțare a costurilor de funcționare a AGCOM aflată în sarcina statului și, în al doilea rând, a prevăzut de asemenea, până în anul 2012, un sistem de transfer al finanțării anumitor autorități naționale, printre care AGCOM, către alte autorități naționale.

19 În acest context, AGCOM a efectuat o investigație cu privire la operatorii care furnizează servicii sau o rețea de comunicații electronice, pentru a verifica respectarea obligațiilor de plată a contribuției prevăzute de Legea nr. 266/2005.

20 În urma acestei investigații, AGCOM a notificat societăților Vodafone Omnitel NV, Fastweb, Wind Telecomunicazioni SpA, Telecom Italia SpA și, respectiv, Sky Italia srl o decizie prin care a informat-o pe fiecare dintre acestea că, pentru anii 2006-2010, nu fusese plătită o parte din

contribuțiile datorate pentru costurile sale operaționale și prin care a pus în întârziere societățile respective să plătească sumele datorate în termen de 30 de zile. În acest context, operatorii menționați au introdus la instanța de trimitere acțiuni având ca obiect anularea acestor decizii. Potrivit deciziilor de trimitere, reclamantele din litigiul principal contestă cuantumurile imputate, susținând că taxa acoperă poziții care nu sunt direct legate de cheltuielile de funcționare suportate de această autoritate în vederea reglementării *ex ante* a pieței, care se materializează prin acordarea autorizațiilor.

21 În deciziile de trimitere, Tribunale amministrativo regionale per il Lazio, efectuând o analiză a articolului 12 din Directiva privind autorizarea și a considerentului (13) al Directivei 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 de modificare a Directivelor 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora și 2002/20 (JO L 337, p. 37), arată că reglementarea națională în cauză în acțiunile cu privire la care este sesizat prevede, prin intermediul taxelor impuse operatorilor privați din sectorul reglementat, acoperirea tuturor costurile AGCOM neacoperite de finanțarea statului, printr-un mecanism bazat pe veniturile din vânzările și din serviciile acestor operatori, permițând adaptarea contribuției impuse fiecărui operator în funcție de capacitatea sa economică. Potrivit acestei instanțe, din dreptul Uniunii rezultă însă că taxele administrative impuse operatorilor se justifică exclusiv pentru costurile suportate efectiv de ANR pentru activitatea de reglementare *ex ante* a pieței, care se materializează prin acordarea autorizațiilor, iar nu pentru activități de orice natură. Instanța de trimitere consideră, așadar, că taxele percepute de AGCOM ar trebui să fie limitate la cuantumul costurilor suportate în vederea acestei activități de reglementare.

22 În aceste condiții, Tribunale amministrativo regionale per il Lazio a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară, care este redactată în termeni identici în cauzele C-228/12-C-232/12 și C-254/12-C-258/12:

„Dispozițiile comunitare sectoriale, în special dispozițiile Directivei [privind autorizarea], trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării naționale indicate mai sus, în special Legii [nr. 266/2005], inclusiv în ceea ce privește modul concret de aplicare a acesteia prin dispoziții administrative?”

23 Prin Ordonanța președintelui Curții din 15 iunie 2012, cauzele C-228/12-C-232/12 și C-254/12-C-258/12 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la cererea de deschidere a fazei orale a procedurii

24 Prin scrisoarea depusă la grefa Curții la 8 martie 2013, Fastweb a solicitat deschiderea procedurii orale, invocând producerea unui fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții. Această parte a indicat că, la 29 noiembrie 2012, după închiderea fazei scrise a procedurii în prezentele cauze, AGCOM a publicat o comunicare către guvernul italian prin care îi solicita acestuia să nu prelungească termenul de aplicare a reglementării naționale care prevede sistemul de finanțare a AGCOM din cauza neconformității acestuia cu dreptul Uniunii.

25 În această privință, trebuie arătat că, conform articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, Curtea poate decide să nu organizeze o ședință de audiere a pledoariilor în cazul în care consideră, după lectura observațiilor depuse în cursul fazei scrise a procedurii, că este suficient informată pentru a se pronunța în prezentele cauze.

26 În plus, trebuie amintit că, în temeiul articolului 83 din același regulament, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, deschiderea sau redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții.

27 În speță, Curtea consideră, după ascultarea avocatului general, că dispune de toate elementele necesare pentru a răspunde la întrebarea adresată de instanța de trimitere și că faptul nou menționat de Fastweb nu este de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei preliminare a Curții.

28 În consecință, nu este necesară admiterea cererii societății Fastweb de deschidere a procedurii orale.

Cu privire la întrebarea preliminară

Cu privire la admisibilitate

29 Guvernul italian exprimă îndoieli cu privire la admisibilitatea cererilor de decizie preliminară și observă că deciziile de trimitere nu conțin o prezentare suficientă a situației de fapt și a reglementării italiene aplicabile în litigiile principale.

30 În această privință, trebuie arătat că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, necesitatea de a ajunge la o interpretare a dreptului Uniunii care să îi fie utilă instanței naționale impune definirea de către aceasta din urmă a cadrului factual și normativ în care se încadrează întrebările adresate sau cel puțin explicarea ipotezelor de fapt pe care se întemeiază aceste întrebări (Hotărârea din 17 februarie 2005, Viacom Outdoor, C-134/03, Rec., p. I-1167, punctul 22, Hotărârea din 14 decembrie 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Rec., p. I-11987, punctul 26, și Hotărârea din 17 iulie 2008, Raccanelli, C-94/07, Rep., p. I-5939, punctul 24).

31 Informațiile furnizate în deciziile de trimitere trebuie nu doar să permită Curții să dea răspunsuri utile, ci trebuie de asemenea să ofere guvernelor statelor membre, precum și celorlalte părți interesate posibilitatea de a prezenta observații conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene (Ordonanța din 2 martie 1999, Colonia Versicherung și alții, C-422/98, Rec., p. I-1279, punctul 5, Hotărârea din 8 noiembrie 2007, Schwibbert, C-20/05, Rep., p. I-9447, punctul 21, precum și Hotărârea Raccanelli, citată anterior, punctul 25).

32 În speță, prezentarea, în deciziile de trimitere, a situației de fapt aflate la originea litigiilor principale, desigur, succintă, și descrierea dreptului național aplicabil au permis părților din litigiul principal și guvernelor statelor membre să formuleze observații cu privire la întrebarea adresată, după cum atestă observațiile scrise depuse la Curte de părțile din litigiul principal, de guvernele italian, belgian, olandez și portughez, precum și de Comisia Europeană. Având în vedere deciziile menționate, Curtea dispune de suficiente elemente de fapt și de drept pentru a interpreta normele de drept al Uniunii în discuție și pentru a da un răspuns util la întrebarea adresată.

33 În aceste împrejurări, trebuie să se considere că cererile de decizie preliminară sunt admisibile.

Cu privire la fond

34 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru, precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia întreprinderile care furnizează un serviciu sau o rețea de comunicații electronice datorează o taxă, destinată să acopere toate cheltuielile suportate de ANR și nefinanțate de stat, al cărei cuantum este stabilit în funcție de veniturile pe care le realizează aceste întreprinderi.

35 În această privință, trebuie amintit că Directiva privind autorizarea prevede nu doar norme referitoare la procedura de acordare a autorizațiilor generale sau a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio ori a numerelor și la conținutul acestora, ci și norme referitoare la natura și chiar la întinderea obligațiilor pecuniare legate de procedurile menționate, pe care statele membre le pot impune întreprinderilor din domeniul serviciilor de comunicații electronice (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 septembrie 2003, Albacom și Infostrada, C-292/01 și C-293/01, Rec., p. I-9449, punctele 35 și 36, Hotărârea din 21 iulie 2011, Telefónica de España, C-284/10, Rep., p. I-6991, punctul 18, precum și Hotărârea din 27 iunie 2013, Vodafone Malta și Mobisle Communications, C-71/12, punctul 20).

36 Cadrul juridic care garantează libertatea de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice, stabilit prin Directiva privind autorizarea, ar fi lipsit de efect util dacă statele membre ar avea libertatea să determine sarcinile fiscale care trebuie suportate de întreprinderile din domeniu (a se vedea prin analogie Hotărârile citate anterior Albacom și Infostrada, punctul 38, și Telefónica de España, punctul 19).

37 În ceea ce privește taxele administrative impuse întreprinderilor care furnizează un serviciu sau o rețea, în vederea finanțării activităților ANR în domeniul gestionării sistemului de autorizare și al acordării drepturilor de utilizare, acestea sunt reglementate la articolul 12 din Directiva privind autorizarea, căruia Directiva 2009/140, menționată de instanța de trimitere, nu i-a adus nicio modificare.

38 Din modul de formulare a articolului 12 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind autorizarea rezultă că statele membre nu pot impune întreprinderilor care furnizează un serviciu sau o rețea în cadrul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor decât taxe administrative care acoperă costurile administrative globale aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la articolul 6 alineatul (2) din această directivă, care pot include costuri pentru cooperare, armonizare și standardizare internațională, analize de piață, monitorizarea conformității și alte controale de piață, precum și cheltuieli aferente lucrărilor de reglementare ce implică elaborarea și aplicarea legislației secundare și a deciziilor administrative, precum deciziile privind accesul și interconectarea.

39 Asemenea taxe nu pot acoperi decât cheltuielile corespunzătoare activităților enunțate la punctul anterior, care nu pot include cheltuieli referitoare la alte sarcini (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 septembrie 2006, i-21 Germany și Arcor, C-392/04 și C-422/04, Rec., p. I-8559, punctele 29, 32, 34 și 35, și Hotărârea Telefónica de España, citată anterior, punctul 23).

40 În consecință, astfel cum arată instanța de trimitere, taxele impuse în temeiul articolului 12 din Directiva privind autorizarea nu sunt destinate să acopere costurile administrative de orice natură suportate de ANR.

41 De altfel, Directiva privind autorizarea nu prevede nici modul de stabilire a cuantumului taxelor administrative care pot fi impuse în temeiul articolului 12 din această directivă, nici modalitățile de percepere a taxelor respective. Cu toate acestea, pe de o parte, din cuprinsul articolului 12 alineatul (2) din directiva menționată, interpretat în lumina considerentul (30) al acesteia, reiese că taxele respective trebuie să acopere costurile administrative efective care rezultă din activitățile menționate la punctul 38 din prezenta hotărâre și trebuie să se echilibreze cu aceste costuri. Astfel, totalitatea veniturilor obținute de statele membre din taxa în cauză nu poate depăși totalitatea cheltuielilor aferente acestor activități (a se vedea prin analogie Hotărârea Telefónica de España, citată anterior, punctul 27). Pe de altă parte, articolul 12 alineatul (1) litera (b) din Directiva privind autorizarea impune statelor membre să aplice fiecărei întreprinderi taxele administrative menționate în mod obiectiv, transparent și proporțional.

42 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că statelor membre le este permis să impună întreprinderilor care furnizează un serviciu sau o rețea de comunicații electronice o taxă în vederea finanțării activităților ANR, însă cu condiția ca taxa respectivă să fie exclusiv destinată acoperirii cheltuielilor corespunzătoare activităților menționate la articolul 12 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind autorizarea, ca totalitatea veniturilor obținute din taxa în cauză să nu depășească totalitatea costurilor aferente acestor activități și ca aceeași taxă să fie impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere.

43 Având în vedere toate aceste considerații, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 12 din Directiva privind autorizarea trebuie interpretat în sensul că nu se opune reglementării unui stat membru, precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia întreprinderile care furnizează un serviciu sau o rețea de comunicații electronice datorează o taxă, destinată să acopere toate cheltuielile suportate de ANR și nefinanțate de stat, al cărei cuantum este stabilit în funcție de veniturile pe care le realizează aceste întreprinderi, cu condiția ca taxa amintită să fie exclusiv destinată acoperirii cheltuielilor corespunzătoare activităților menționate la alineatul (1) litera (a) al acestei dispoziții, ca totalitatea veniturilor obținute din taxa respectivă să nu depășească totalitatea costurilor corespunzătoare acestor activități și ca aceeași taxă să fie impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

44 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 12 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) trebuie interpretat în sensul că nu se opune reglementării unui stat membru, precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia întreprinderile care furnizează un serviciu sau o rețea de comunicații electronice datorează o taxă, destinată să acopere toate cheltuielile suportate de autoritatea națională de reglementare și nefinanțate de stat, al cărei cuantum este stabilit în funcție de veniturile pe care le realizează aceste întreprinderi, cu condiția ca taxa amintită să fie exclusiv destinată acoperirii cheltuielilor corespunzătoare activităților menționate la alineatul (1) litera (a) al acestei dispoziții, ca totalitatea veniturilor obținute din taxa respectivă să nu depășească totalitatea costurilor corespunzătoare acestor activități și ca aceeași taxă să fie impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere.

Semnături